

Årsplan Lillestrøm barnehagene 2026/2027

Asak barnehage

Innhold

1 Innledning.....	2
2 Årsplan og andre styringsdokument	3
3 Barnehagens visjon og verdier	4
4 Barnehagen vår	6
5 Barnehagens pedagogiske virksomhet	6
5.1 Relasjonskvalitet.....	7
5.2 Inspirerende -og inkluderende leke- og læringsmiljø	8
5.3 Språk.....	11
5.4 Fange opp og følge opp	13
5.5 Klima og miljø - FNs bærekraft mål	13
6 Barnas progresjon	14
7 Barnehagens arbeid med endring, fagutvikling og implementering	18
8 Vurdering og Pedagogisk analyse av måloppnåelse	19
9 Plan for kvalitetsutvikling og implementering	21
10 Overganger	22
10.1 Tilvenning – «det første møtet».	22
10.2 Overgang fra Barnefoten (0-3) til Røverhula (3-6).....	23
10.3 Samarbeid med skolen og plan for overgang fra barnehage til skole og SFO	23
10.4 Førskolegruppa.....	24
11 Foreldresamarbeid	25
12 Våre samarbeidspartnere.....	26
13 Kalender	27
14. Kontaktinformasjon.....	28
15 Kildehenvisning/bakgrunnsdokumenter	29

1 Innledning

Barnehagens årsplan skal vise hvordan barnehagen arbeider systematisk for å omsette rammeplanens formål og innhold til god pedagogisk praksis, og er en sentral del av det lokale kvalitetsarbeidet i Lillestrøm kommune. Årsplanen skal ses i sammenheng med kommunens samlede kvalitetsplaner og gi retning for barnehagens utviklingsarbeid.

Lillestrøm kommune har som mål at barn og unge skal oppleve trygge og inkluderende omgivelser som fremmer trivsel, lek, læring og mestring. I barnehagen innebærer dette et tydelig ansvar for å skape et miljø preget av varme, tilhørighet og gode relasjoner, der det er nulltoleranse for mobbing, krenkelser og utenforskap. Alle barn skal bli møtt med respekt, bli sett og oppleve seg som betydningsfulle deltakere i fellesskapet.

Barnehagen skal gi et inkluderende og tilpasset tilbud for alle barn, og det forebyggende og allmennpedagogiske arbeidet skal prioriteres. Gjennom god kvalitet i det ordinære tilbudet skal barnehagen bidra til å redusere behovet for vedtak om spesialpedagogisk hjelp, ved å tilrettelegge for mangfold, variasjon og fleksible læringsmiljøer. Tidlig innsats og systematisk arbeid med språk er særlig prioritert, og barnehagen har en sentral rolle i å støtte barns språkutvikling som grunnlag for senere lesing, skriving og læring. Barnehagens arbeid med progresjon, dokumentasjon og samarbeid med foresatte legger et viktig grunnlag for barnas videre læringsløp.

For barnehageåret 2026/2027 videreføres fokus på «Kvalitetsplan skole og barnehage – språk, lesing og skriving». Sammen med Lillestrøm kommunes verdier tillit, inkludering og nyskaping, utgjør kvalitetsplanene barnehagenes felles pedagogiske plattform for utvikling av et inkluderende, trygt og framtidsrettet barnehagetilbud.

Barnehagens årsplan skal primært være et arbeidsredskap for oss som jobber i barnehage, og en tydeliggjøring av hvordan vi forstår rammeplanenes formål og innhold. Planene gir oss rammer i arbeidet med barnehagens pedagogiske innhold, som vi skal planlegg og vurdere etter.

Årsplanene retter seg også til foreldrene, vår viktigste samarbeidspartner i arbeidet med barna. Den skal være til informasjon, samt bidra til å skape dialog og samarbeid, til det beste for barna. Når vi bruker betegnelsen «foreldre» i årsplanen, så omfatter dette også andre foresatte.

I tillegg skal årsplanen gi informasjon om vårt pedagogiske arbeid til eier, barnehagemyndighet, våre samarbeidspartnere og andre interessenter.

Årsplanen skal fastsettes i barnehagens samarbeidsutvalg (SU)

2 Årsplan og andre styringsdokument

Lov om barnehager og rammeplan for barnehager er grunnlaget for vår drift. Rammeplanen bygger på barnekonvensjonen. Artikkel 3, beskriver at de voksne alltid skal ha *barnets beste* som grunnleggende hensyn, noe som er et overordnet prinsipp for all barnehage virksomhet. Årsplanene skal vise hvordan vi arbeider for å omsette rammeplanens formål og innhold, samt barnehageeiers lokale tilpasninger til pedagogisk praksis. I Lillestrøm kommune har vi flere kommunale styringsdokumenter, som er utarbeidet med forventning om å sikre god kvalitet i vårt pedagogiske arbeid og for å støtte barnehagene i arbeidet. Årsplanen skal være et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumentere våre valg og begrunnelser.

Lillestrøm kommune har vedtatt FNs bærekraftsmål. Et viktig bidrag fra barnehagene i dette arbeidet er å lære barna at de kan være en del av fremtidens løsning på klima- og miljøproblemer. Barnehagene skal bidra til at barna kjenner til relevante bærekraftsmål. Barnehageåret 2026/2027 skal barnehagene arbeide med bærekraftsmål 12.8 og 13.3

Våre kommunale kvalitetsplaner vil sammen med årsplanen, være arbeidsredskap som viser hvordan vi jobber og hva vi vektlegger i vårt pedagogiske arbeid.

3 Barnehagens visjon og verdier

Visjon for avdeling oppvekst i Lillestrøm kommune er: *Sammen om en god oppvekst.*
Overordnet målsetting: Sammen skaper vi en oppvekst preget av trivsel, trygghet og livsmestring gjennom tidlig innsats, samhandling og inkluderende fellesskap.

Sammen om en god oppvekst

Som barn Asak barnehage opplever JEG:

- ♥ at det er rom for å være meg
- ♥ trygghet gjennom omsorg og gode relasjoner
- ♥ at det er rom for mangfold
- ♥ å bli inkludert i fellesskapet
- ♥ glede ved å lære og tiltro til egne evner
- ♥ å kunne være med å påvirke min egen hverdag
- ♥ inkludering og tilhørighet gjennom vennskap, lek og fellesskap
- ♥ å få sosiale erfaringer gjennom lek og aktiviteter
- ♥ positive naturopplevelser
- ♥ bevegelsesglede
- ♥ at jeg får støtte i å takle med- og motgang
- ♥ at det er rom for utforskning og undring
- ♥ voksne som er større, sterkere klokere og god
- ♥ voksne som tar meg på alvor og har tid til meg
- ♥ voksne som hjelper meg å sette ord på og regulere følelsene mine

Verdier i Lillestrøm kommune er **Tillit – Inkludering – Nyskaping**. Her er vår verdikontrakt, som er utarbeidet gjennom en prosess i personalgruppa.

Som kollegaer skal vi:

- handle ut fra felles mål, ta ansvar og vise engasjement
- bygge relasjoner og inkludere hverandre i hverdagen.
- være nytenkende, reflekterende og løsningsorienterte.
- se hverandre og godta ulikheter.
- jobbe for å ha et godt arbeidsmiljø preget av raushet, humor og glede.
- se og ta ansvar for helheten i barnehagen.

Som ledere skal vi:

- skape et godt team der alle opplever mestring, utvikling og der vi gjør hverandre gode.
- delegere og gi frihet under ansvar, vise tillit i både ord og handling.
- dele kunnskap og spille hverandre gode.
- være gode rollemodeller.
- ivareta utvikling, være endringsvillige og ta ansvar.
- dele nødvendig informasjon og involvere de som berøres av beslutninger.

Ovenfor tjenestemottakerne (barn og foreldre) skal vi:

- vise anerkjennelse og lojalitet
- være tillitsvekkende gjennom åpen, tydelig og god kommunikasjon.
- skape gode relasjoner basert på tillit.
- være bevisst vårt ansvar i forhold til barnehagens mandat og forskningsbasert kunnskap.
- Sammen jobbe for at våre tjenestemottakere får et godt pedagogisk tilbud.
- Inkludere alle i fellesskapet
- reflektere over og vurdere egen innsats kontinuerlig, og gjøre nødvendige endringer.

Ovenfor våre samarbeidspartnere skal vi:

- være imøtekommende og samarbeidsvillig.
- vise anerkjennelse og lojalitet for deres fagkunnskap.
- synliggjøre og dele våre erfaringer og kunnskap.
- være løsningsfokuserte. være endringsvillige.

4 Barnehagen vår

Asak barnehage ligger i naturskjønne omgivelser, med skogen som nærmeste nabo. I skogkanten har vi en lavvo, som vi bruker hyppig. Vi vektlegger barns lek og aktivitet i skogen. Dette er et ypperlig område for utforskning og utfoldelse.

I barnehagen har vi to baser. På Barnefoten er det barn i alderen 1-3 år og på Røverhula er det barn i alderen 3-6 år. Vi er hvert år fleksible med tanke på organiseringen av gruppene når det gjelder alder og antall. Barnetallet varierer fra år til år. Vi har rundt 63-65 barn i løpet av dette barnehageåret.

Det legges opp til samarbeid på tvers av gruppene, da det har sambruk av fellesareal og noen tema rom (vannlekerom, sanserom, språk-rom). Vi legger opp til aktiviteter og lek i smågrupper i løpet av en barnehagehverdag.

Vi har full pedagogtekning i barnehagen vår, og de øvrige ansatte er Barne- og ungdomsarbeidere.

Vi er samlokalisert med Asak skole og SFO. Dette innebærer at vi har tilgang til blant annet gymsal, svømme-hall, bibliotek oa. I tillegg har vi et samarbeid med skolen om overgang barnehage gjennom skogdag, besøk på SFO oa.

<https://www.lillestrom.kommune.no/barnehage/barnehagene-i-lillestrom/asak-barnehage/>

5 Barnehagens pedagogiske virksomhet

Livsmestring og helse

Rammeplan for barnehagen, beskriver viktigheten av å jobbe med Livsmestring og helse i barnehagen. Vi har valgt ut områder som vi jobber med over en lengre periode, og som beskrives gjennom kjernekomponenter. I en lengre periode jobber vi særlig med områdene: relasjonskvalitet - språk - inspirerende og inkluderende leke- og læringsmiljø.

Kvaliteten på omsorgs og læringsmiljøet i barnehagen er vesentlig for barnas trivsel og læring. Plan for kvalitetssikring av omsorgs-, leke og læringsmiljøet i barnehagen beskriver 7 områder som er betydningsfulle for å ivareta barns behov for omsorg og støtte barns læring og utvikling i barnehagen. Under hvert område er det beskrevet kjennetegn for god praksis hos personalet. Personalet i barnehagen har ansvar for at deres praksis er i samsvar med disse kjennetegnene.

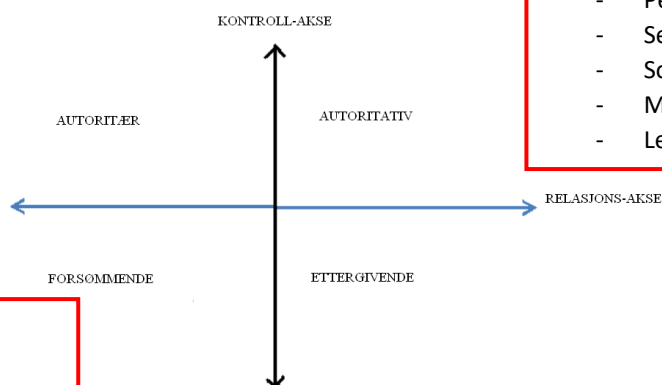
5.1 Relasjonskvalitet

Autoritativ voksenrolle

Forskning viser at barnehager med høy kvalitet virker positivt på barns utvikling. Vi vet også at de voksne i barnehagen er avgjørende for barnehagens kvalitet. Det er derfor viktig at de voksne har kompetanse og kunnskap om barns utvikling og hvordan de kan støtte barn i deres læring og danning. Vi jobber for å være autoritative voksne i Asak barnehage, se modell under. Denne modellen er utgangspunkt for refleksjon rundt egen praksis i personalgruppa.

Relasjonsaksen – eksempler:

- Emosjonell støtte
- Positivt klima
- Perspektivtaking
- Sensitiv kommunikasjon
- Sosial prat
- Mestringsopplevelser
- Lek

Kontrollaksen – eksempler:

- Forventninger til adferd
- Forutsigbarhet
- Trygghet
- Respekt og medvirkning
- Innlæring av normer
- Oppmuntre til god adferd med spesifikk ros
- Gode overgangsrutiner

Relasjonsakse: Begrepet respondering er sentralt i bygging av en varm relasjon i Baumrind sin modell. Baumrind forklarer responderende voksne som varme, åpne i kommunikasjonen, tar barns perspektiv, sensitive, gir frihet under ansvar og er aksepterende. I arbeidet med relasjonskvalitet har vi blant annet fokus på emosjonell støtte. Emosjonell støtte konkretiseres gjennom områdene: positivt klima, perspektivtaking og sensitiv kommunikasjon. Et positivt klima i barnehagen gir barna emosjonell støtte.

Barn har et grunnleggende behov for trygghet, forutsigbarhet og stabilitet. Når barn føler seg trygge og ivaretatt, er utgangspunktet for læring det beste. Måten den voksne svarer og bekrefter barna på, er avgjørende for hva barn lærer og hvordan de opplever seg selv. Sensitive, trygge voksne hjelper barn å utvikle seg ut fra sine forutsetninger (trygghetssirkelen)

Kontroll akse – organisering: Varme og anerkjennelse er en grunnforståelse i den autoritative grensesettingen, og handler om læring av normer og sosial kompetanse. Når vi stiller krav er det er

overordnet mål at barn lærer og utvikler seg på en sunn måte. Det er viktig at vi voksne tar barnets perspektiv, slik at de opplever at de blir ivaretatt og hørt. Krav og grenser vi setter må forklares til barna. Kontroll, krav-aksen, eksempler: forventninger til atferd, trygghet, respekt og medvirkning, forutsigbarhet og gode overganger, innlæring av normer, oppmuntre til god atferd med spesifikk ros.

“Barn gjør det bra hvis de KAN”. Dette er et kjent sitat fra Ross Greene (2011) som oppsummerer hans hovedtanker. Når et barn ikke mestrer små og store utfordringer, har de behov for oppmerksomme voksne som hjelper og støtter barnet i å utvikle nye ferdigheter. Det er de voksne som skal sørge for at barn opplever mestring og godt samspill med andre. Barnet trenger trening i ulike ferdigheter – det er ikke viljen det handler om. Dette er vårt utgangspunkt for å støtte barn i deres utvikling.

5.2 Inspirerende -og inkluderende leke- og læringsmiljø

Innenfor dette området jobber vi med:

- Trygt og godt barnehagemiljø
- Egenledelse i lek og læring
- Likestilling og likeverd
- Medvirkning

I et inspirerende og inkluderende leke- og læringsmiljø jobber vi aktivt for å forebygge begynnelende mobbeatferd i barnehagen og barns medvirkning ivaretas.

Trygt og godt barnehagemiljø - de voksnes ansvar

Fra 1. januar 2021 fikk barnehagene et nytt regelverk for barnehagemiljøet, som beskrives i kapittel 8 Psykososialt barnehagemiljø. Vi jobber for at ingen barn skal utvikle mobbeatferd eller bli mobbet i vår barnehage. Vi har utarbeidet en plan for å forebygge begynnelende mobbeatferd, som er i samsvar med Kapittel 8 i lov om barnehager, det psykososiale barnehagemiljøet.

Ansatte og foreldre er rollemodeller og bidrar gjennom egen væremåte til barns læring av sosiale ferdigheter. Anerkjennelse og støttende relasjoner er et grunnlag for utvikling av sosial kompetanse. Planen er også rettet mot foreldrene, slik at vi sammen kan ta grep for å forebygge begynnelende mobbeatferd.

Vi jobber for at barna utvikler forståelse og respekt for hverandre, og i dette arbeidet har vi fokus på å utvikle barnas sosiale ferdigheter. For eksempel vil det å jobbe med at barna står imot gruppepress (selvheldelse), være en faktor som bidrar til å redusere mobbing. Sosial kompetanse handler om å mestre samspill med andre, det å samarbeide på en positiv måte med andre i ulike situasjoner. Anerkjennelse og støttende relasjoner er et grunnlag for utvikling av barnas sosiale kompetanse. Sosial kompetanse utvikles kontinuerlig gjennom samhandling, lek og opplevelser, og er viktig for å motvirke utvikling av problematferd som diskriminering og mobbing. Sentralt i dette arbeidet er utvikling av metakognisjon som enkelt sagt handler om å forstå hvilken mental tilstand (tanker, følelser, behov osv) som ligger bak andres og egne

handlinger. I arbeidet med å forebygge begynnende mobbeatferd har vi særlig fokus på sosiale ferdigheter som: empati, selvheldelse og problemløsning.

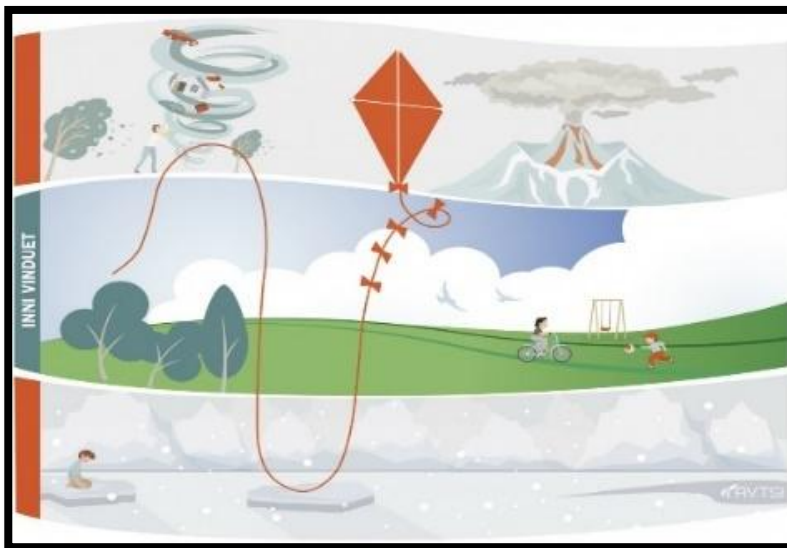
Vi vektlegger å hjelpe barna å bygge relasjoner til hverandre, gjennom felles aktiviteter og opplevelser. De voksne i barnehagen vår skal legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Vennskap bidrar til en følelse av deltakelse og fellesskap som igjen bidrar til positiv selvfølelse og trivsel. Videre fremmer de ansatte et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek.

Dette barnehageåret fortsetter vi arbeidet med å implementere Årshjul for Psykososialt barnehagemiljø, som er utarbeidet for de kommunale barnehagene i Lillestrøm. I tillegg evaluerer vi arbeidet med Trygt og godt barnehagemiljø gjennom kvalitetsdialog (conexus) årlig.

Egenledelse i lek og læring:

Egenledelse brukes som en samlebetegnelse på overordnede funksjoner i hjernen som setter i gang, regulerer og styrer atferden vår. Utvikling av egenledelsesferdigheter skjer i samspill med andre, og begynner i det første leveåret, og fortsetter gjennom hele livsløpet.

For at barn skal være godt rustet til å utforske og lære, må de ha evne til å regulere aktivitetsnivået, oppmerksomheten, følelsene og atferden sin. I arbeidet med å utvikle barnets regulering har de voksne en viktig rolle, og vi bruker ulike verktøy for å hjelpe barna med å regulere egne følelser. Vi benytter toleransevinduet (se neste side), som er en modell og et begrep innenfor utviklings- og traumepsykologien som forklarer det optimale spennet av emosjonell aktivering hos et menneske. Denne modellen bruker vi bla for å synliggjøre hva som kan skje når barn ikke har det bra, strever i sin utvikling og kommer ut av sin optimale aktiveringssone. Vi er opptatt av hva barnet trenger for å regulere sine følelser.

Mangfold, likeverd og likestilling:

Rammeplan for barnehager beskriver viktigheten av å jobbe med mangfold og respekt i barnehagen: «Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap». Vi gir barna erfaringer med hvordan vi kan lære av hverandre, samt fremmer barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barna skal oppleve at de blir sett og anerkjent for den de er. I Asak barnehage er det plass for alle barn. I tillegg skal vi ifølge Rammeplanen synliggjøre det mangfoldet som finnes i familieformer, samt at vi skal sørge for at barna får sin familie speilet i barnehagen.

I Asak barnehage er vi opptatt av at alle har like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter. De ansatte reflekterer over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling, og vi er bevisst hvordan vi møter barnas uttrykk i lek og aktivitet.

Medvirkning:

Medvirkning handler om å bli sett, forstått og tatt hensyn til som et subjekt. Samtidig handler det om å være en del av et fellesskap hvor man virker inn og blir påvirket, og hvor man tar hensyn og blir tatt hensyn til, og det handler om evne til å forhandle. Dette gjelder både i forhold til barnefellesskapet og i relasjonen mellom barn og voksen. Vi er bevisst på barnas ulike uttrykksformer og legger til rette for medvirkning, som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.

I Asak barnehage ivaretar vi barns medvirkning gjennom:

- Personalet fanger opp barnas interesser og ivaretar dette i den videre planleggingen (observasjoner og kartlegging). Bruke barnas ord og uttrykk i planlegging av det pedagogiske innholdet.
 - Vi fanger opp -og bekrefter barnas initiativ.
 - Barna tar valg mellom ulike aktiviteter.
 - Barnesamtaler.
 - Intervju/undersøkelse med førskolebarna
 - Barnemøter.
 - Utforme lekemiljøet slik at barna kan velge lek og aktiviteter. Gi tid og rom for fri-lek.
 - Bruk av mindre grupper, for bedre å se hvert enkelt barn og gi rom for individuelle ønsker.
-

Dette er en viktig forberedelse til at de en dag skal være deltakere i et demokratisk samfunn og en god medborger.

5.3 Språk

Barn med god språklig kompetanse har gode forutsetninger for samspill med andre, deltakelse i lek, knytte vennskap og læring.

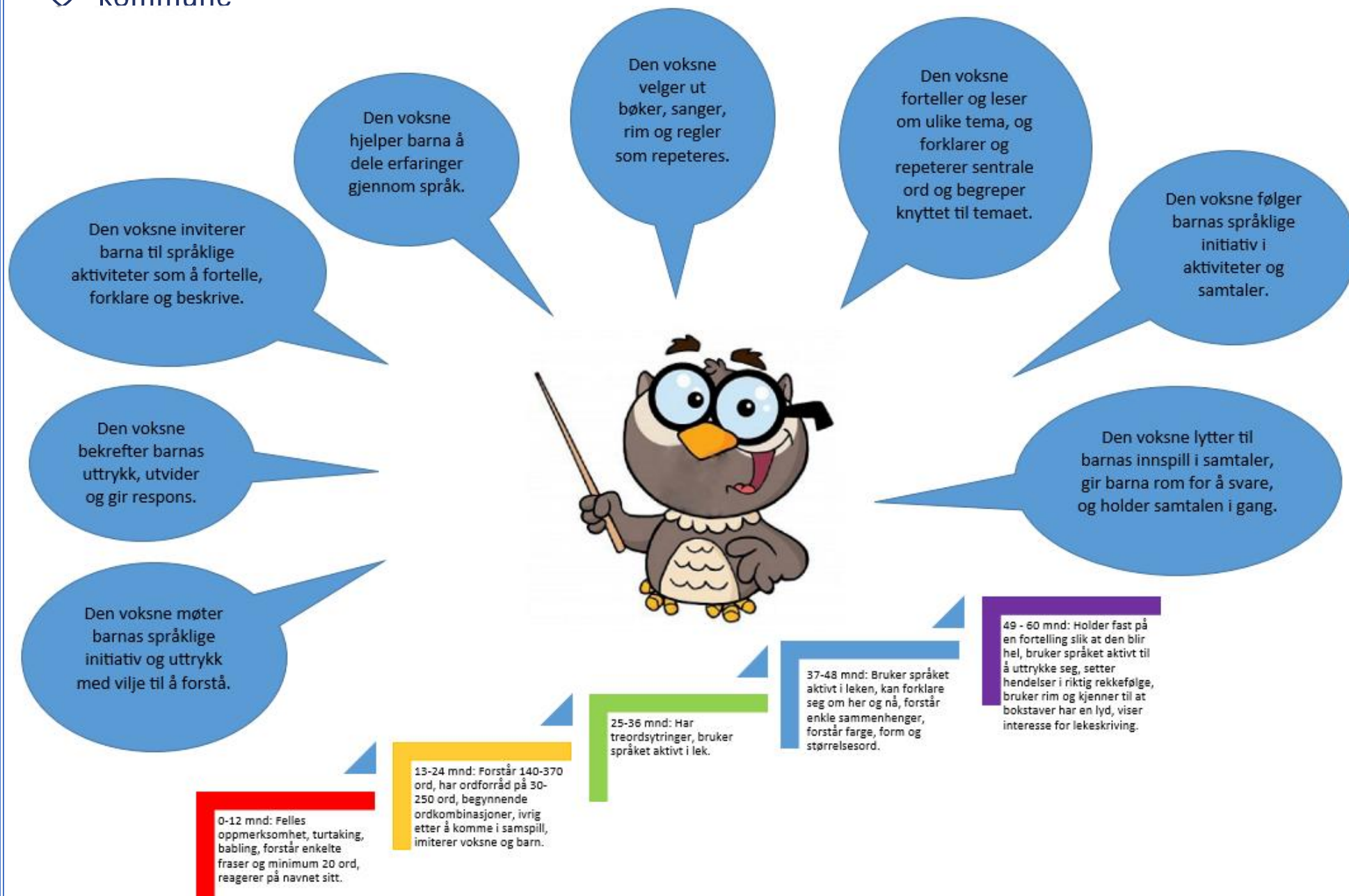
Mål: personalet sikrer et likeverdig tilbud til god språkutvikling for barna i Asak barnehage. Vi jobber for at barna skal oppleve et variert språkmiljø (hverdagsspråk, lesing, språkvekst, sang, rim og regler oa).

Eksempler på tiltak:

-
- vi lar handlinger ledsages av språk. Vi forklarer og forteller, utvider samt er bevissteget språk og bruker over -og underbegreper.
 - vi setter ord på følelser.
 - Vi bruker bilder som støtte (bla dagtavler).
 - vi inviterer barna til samtaler. Vi vektlegger å stille barna åpne spørsmål, og oppmuntre til fri fortelling.
 - vi bruker rim og regler, sang og musikk, som middel i språkarbeidet.
 - vi leser bøker (dialogisk lesning), vise bilder - fortelle historier daglig.
 - vi gjennomfører munnmotoriske aktiviteter.
 - vi jobber med kjennetegn for personalets praksis -for området Språk og kommunikasjon i Kvalitetsplan barnehage – kvalitetssikring av omsorgs, leke og læringsmiljøet i barnehager, og Kvalitetsplan for språk, lesing og skriving.
 - vi jobber med språkvekst, et opplegg utarbeidet av Pedagogisk psykologisk avdeling i samråd med fagpersoner i språk-miljøet, som vi benytter i språkgrupper for barn som trenger ekstra språkstimulering. Alle ansatte i Asak barnehage har gjennomført opplæring i Språkvekst. Målet er at barna skal styrke ord- og begrepsforståelse og tilegne seg strategier for å lære seg ord, samt å systematisere og analysere ord. I tillegg benytter vi elementer fra Språkvekst i det pedagogiske språkopplegget med alle barna.
-

I arbeidet med språk er milepæler i barns språkutvikling sentralt, samt kjennetegn for god voksenpraksis fra kvalitetsplanen. Dette har vi illustrert i en modell på neste side.

5.4 Fange opp og følge opp

Vi har fokus på å oppdage barn som strever, slik at vi får satt inn riktige tiltak så tidlig som mulig. En tett dialog med foreldrene blir viktig for å få til dette. Det er viktig at vi voksne har en åpen dialog rundt barnets trivsel og utvikling og forhold som påvirker det. Dette innebærer at de voksne også må ha mot til å snakke om det som oppleves som vanskelig. Det å oppdage og sette inn de rette tiltakene så tidlig som mulig er avgjørende for barnets videre utvikling og trivsel. Dersom personalet har en bekymring for barnets utvikling, trivsel og/eller omsorgssituasjon må dette tas opp så tidlig som mulig. Vi jobber også for å ha et godt samarbeid med eksterne instanser i dette arbeidet. I barnehagen jobber vi for å øke kompetansen til de ansatte for å ivareta barn om strever på best mulig måte. I Lillestrøm kommune bruker vi handlingsveilederen i BTI- Bedre tverrfaglig innsats, når vi har en bekymring eller undrer oss. Vi bruker SNAKKE-plattformen, som et verktøy, for at de ansatte skal bli trygge på å samtale med barn om vanskelige tema, som vold og overgrep. Verktøyet SNAKKE er en nasjonal opplæringsplattform, som er utarbeidet av RVTs (Regionalt ressursenter mot vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging). I arbeidet med å forebygge seksuelle overgrep bruker vi det digitale undervisningsopplegget «Jeg vet» i Salaby. Ett av de viktigste målene i dette arbeidet er å gi barna et språk, slik at de kan sette ord på det som er normalt-ikke normalt og hva som er ulovlig.

5.5 Klima og miljø - FNs bærekraft mål

Lillestrøm kommune har valgt å ha fokus på bærekraftmålene: 12.8. Innen 2030 sikre at alle mennesker i hele verden har relevant informasjon om og forståelse av bærekraftig utvikling og et levesett som er i harmoni med naturen. 13.3 Styrke enkeltpersoners og institusjoners evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringer og deres evne til tidlig varsling, samt styrke kunnskapen og bevisstgjøringen om dette. Med utgangspunkt i disse målene har vi utarbeidet mål og tiltak for barnehagens arbeid: *Gjennom å være mye ute i naturen, gir vi barna naturopplevelser, slik at de blir kjent med naturens mangfold og får forståelse for viktigheten av å ta vare på naturen. Vi gir barna kunnskap og erfaringer med miljørettede tiltak. Tiltak:*

- Turer i nærmiljøet. Følge et område i skogen gjennom årstidene.
- Kildesortere og gjenbruk.
- Fokus på mangfoldet i naturen-hvordan ivareta insekter, dyr, planter ...
- Gjøre barn bevisst på hva som er bra for naturen, hva som er skadelig (søppel o.a.) og hvordan dyr og mennesker blir påvirket.
- Fokus på matproduksjon f.eks «fra korn til mel».
- Blomsterdag, bl.a. plante blomster som er bra for bier, bidra til at biene ikke dør ut ...
- Plante frø - dyrke gulrøtter, sukkererter o.a.
- Sunne matpakker – spise grønnsaker, bær og frukt.
- Ta vare på leker, uteområdet, bøker, interiør o.a. i barnehagen – redusere forbruk.

6 Barnas progresjon

Omsorg, læring, lek og danning Rammeplan for barnehagen presiserer at barnehagen skal synliggjøre arbeidet med omsorg, lek, læring og danning, og at progresjonen skal synliggjøres. Progresjon betyr jevn fremgang, utvikling eller økning. Innenfor disse kjernebegrepene vil vi ha fokus på mye av det samme i arbeidet med de yngste og eldste barna, men måten vi jobber på vil være noe forskjellig.

Omsorg:

Omsorg handler om å bry seg om hverandre og sammen skape en følelse av trygghet og tilhørighet. Viktige elementer i en omsorgsfull relasjon er: romslighet, sensitivitet og innlevelse (Kilde: Hundeide 2001). Små barn har behov for forutsigbarhet, stabilitet, beskyttelse og trygghet i nær relasjon til andre. Omsorg er en forutsetning for barns trygghet og trivsel og for å utvikle empati og nestekjærlighet. Barna i vår barnehage skal oppleve å bli sett, forstått, respektert og at de får den hjelpen og støtten de har behov for. Gode erfaringer gjennom trygge relasjoner styrker barnets selvbylde, øker trivselen og bidrar til positiv utvikling. Trygghetssirkelen (COS) er sentralt i dette arbeidet.

Vi fremmer omsorg gjennom:

- RELASJONER, har det gøy med barna, vise glede over barnet, se – forstå – bekrefte og ta hensyn til barnets behov.
- TRYGGHET, autoritative voksne – varm i relasjonen og tydelig på krav og grenser, - COS – større, sterkere, klokere og god.
- TILHØRIGHET, skaper følelse av å være en del av gruppen, medvirkning.
- ANERKJENNELSE, hilse på barn og voksne, bli møtt med et smil, leve seg inn i barnets perspektiv og ta deres opplevelser, tanker og følelser på alvor.

- TILSTEDEVÆRELSE/ TILGJENGELIGHET, å ta imot barnet når det tar initiativ, interesserte voksne, jeg ser deg, støtte og veilede barnet i ulike situasjoner

FYSISK OMSORG, å oppfatte og ivareta barns behov for nærhet, ro og hvile.

Progresjon:

1-3 år: Vi har gjennom flere år utviklet et godt opplegg for oppstart og tilvenning i barnehagen. Vi har etablert gode rutiner og struktur, slik at hverdagen blir stabil og forutsigbar. Tilgjengelige og tilstedeværende voksne som trygg base og havn (ladestasjon). Barn i denne alderen trenger mye kroppslig nærhet, at det tilbys et fang og et mindre avgrenset område de forholder seg til. Vi har fokus på å bygge gode relasjoner til barna gjennom oppmuntring, ros og positiv bekreftelse (speiling). Ansatte jobber med utgangspunkt i COS, og synliggjør dette fokuset til foreldrene. Vi bruker COS-språket sammen.

3-6 år: Barn i denne alderen kan forholde seg til flere voksne. Vi er tilgjengelige voksne, som ser barnas behov, gir trøst og støtte i overgangssituasjoner - trygg base og havn. De voksne er bevisste rollemodeller og veiledere. Vi har fokus på å bygge gode relasjoner til barna gjennom oppmuntring, ros og positiv bekreftelse (speiling). Barna i denne alderen trenger også trygge rutiner og forutsigbarhet. I det pedagogiske arbeidet tar vi utgangspunkt i hverdags situasjoner som barna gjenkjenner. Barna har behov for voksne som er imøtekomende og som kommuniserer mer verbalt. Barna får sterkere gruppetilhørighet jo eldre de blir.

Læring:

Læring handler om nye erfaringer, ny kunnskap eller ferdigheter, som fører til endring og utvikling. Læring skjer både i spontane «her og nå situasjoner» (uformell læring) og gjennom strukturerte situasjoner (formell læring). Barnehagen skal støtte opp om barnas lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Læringsmulighetene er til stede når de voksne anerkjenner barns ulike behov og interesser; et helhetlig læringsbegrep som understreker at læring er meningsfullt når den foregår på barnas premisser. Det er viktig at vi bidrar til at barna er motivert for livslang læring!

Vi har fokus på “growth mindset” som betyr at vi fokuserer på innsats og ikke resultat. Det handler om å skape en iboende holdning til at: «det jeg ikke kan, det kan jeg lære meg». Vår oppgave som voksen blir å hjelpe barnet til å tenke på nye måter, rose barnet for innsats og utvikling.

Vi fremmer læring gjennom å:

- Være engasjerte og interesserte voksne
- Vise interesse for det barna er opptatt av å utvide.
- Undre oss og være nysgjerrige sammen med barna.
- Være til stede for å gripe inn og støtte i «her og nå»-situasjoner.
- Legge til rette for å skape felles historier og opplevelser.
- Ta utgangspunkt i konkrete.
- Stimulere til nysgjerrighet gjennom å stille spørsmål, introdusere nye tema, og undre seg sammen med barnet.
- Sørge for at læring er gøy og lystbetont.
- Gi barnet tilbakemeldinger på innsatsen fremfor resultatet (Growth mindset).

Progresjon:

1-3 år: Gjennom trygge og varme relasjoner har barna grobunn for læring, og de ansatte vekker barnas nysgjerrighet gjennom de nære ting. For denne aldersgruppen handler det mye om kroppslig læring, og vi legger opp til at barna får varierte sanseopplevelser.

De voksne gjentar og utvider tidligere opplevelser og erfaringer. Det handler videre om å bruke her og nå situasjoner og nærmiljøet for å gi barna varierte opplevelser og erfaringer.

3-6 år: De voksne bygger nye opplevelser på barnas tidligere erfaringer og kunnskap, samt utvider og fyller på barnas interesser. Vi stimulerer barnas nysgjerrighet og tilbyr barna variasjon i aktiviteter og opplegg. De ansatte fokuserer på å styrke barnas selvfølelse, slik at de prøver ut nye ting. Vi gir barna utfordringer, slik at de har noe å strekke seg etter, samt tilrettelegger for undring og utprøving. Vi innfører ny læring og skaper nysgjerrighet hos

barna. Vi legger opp til lekbasert læring som gir mening for barna.

Lek:

Lek er barnas hovedaktivitet og har en egenverdi i seg selv. Leken er en arena, der barna utfolder- og uttrykker seg. Leken er lystbetont og er nært knyttet til glede og humor. Gjennom lek får barna erfaringer i å bygge relasjoner og vennskap. De får brukt sin fantasi til å leke ut sine opplevelser i trygge omgivelser. Leken er en arena for utvikling og læring. I barns verden er lek og læring uatskillelige. Barn leker, øver og lærer samtidig. Gjennom leken kan barna bla: utforske og bearbeide inntrykk og ulike opplevelser, få venner, som er grunnlaget for barns trivsel og meningskapning i barnehagen, lære seg mange sosiale ferdigheter, som f.eks. å samarbeide, lytte, ta hensyn, vente på tur, komme med ideer, få hjelp til å formidle sin identitet og selvfølelse.

Vi fremmer lek gjennom å:

- Legge til rette for gode lekemuligheter inne og ute ut ifra barnets alder, modenhet og interesser (tid, utstyr, kroker og rom)
- Gi barna felles erfaringer og mulighet til å videreføre det i leken
- Være aktivt til stede slik at vi kan veilede og støtte barna i deres lek
- Være god rollemodell og bevisst vår egen holdning
- Støtte og veilede barn som trenger hjelp til å komme inn i lek
- Hjelp og støtte barna i å inkludere andre barn i lek
- Støtte barn i å planlegge leken
- Respektere den leken barna starter og gi de tid og mulighet til å la leken utvikle seg

Progresjon:

1-3 år: Barn i denne aldersgruppen trenger tett voksenoppfølging og deltagelse i ulike leke situasjoner. Det er den kroppslige leken (grov-motorisk lek) som er sentral for de yngste barna. Det fysiske rommet skal tilrettelegges for den kroppslige leken og samtidig gi barna positive erfaringer i samspill med andre, gjennom hermelek, tumlelek og parallell-lek. Det skal også legges til rette for den begynnende rolleleken ut ifra barnets alder og utvikling. De voksne skal gi barna erfaringer og mulighet til å utvikle og utvide den begynnende rollelek

3-6 år: Barn i denne alderen uttrykker seg gjennom leken og bearbeider inntrykk og opplevelser. Leken utvikler seg fra individuell "late som" lek til mer sosial "late som" lek. Leken er barnas viktigste sosiale arena, der de blant annet lærer en rekke sosiale regler, språk, hvordan kroppen og hvordan andre barn "virker". Barn leker mer "late som" lek som stadig blir mer avansert, og utvikler flere og flere egenledelsesferdigheter. De lever seg inn i leken og opplever at de kan følge sine egne ideer og interesser for deres egen skyld. Det fysiske rommet er viktig for barns lek og aktivitet. (Rommet som den tredje pedagog).

Danning:

Definisjon: «Det handler om formingen av menneskets personlighet og er en kombinasjon av kunnskap og sosial kompetanse». (Kilde: www.determinittvalg.no). Danning handler om at barn er deltakere i et demokratisk samfunn – «jeg er viktig for fellesskapet og jeg får mulighet til å bidra». Det handler videre om å utvikle

kunnskap, verdier og holdninger sammen, gjennom dialog. Danningen skjer der det er trygghet og gjensidig respekt fra alle parter. Danning er en kontinuerlig prosess som pågår hele livet. Den skjer ut fra barnehagens verdigrunnlag, den voksnes erfaringer og i nært samarbeid med hjemmet.

Vi fremmer danning gjennom å:

- stille de gode spørsmålene, som utgangspunkt for refleksjon
- legge til rette for felles aktiviteter, der man samarbeider med andre
- gi barnet mulighet til å tenke og reflektere selv rundt egne hverdagssituasjoner
- gi barna strategier i å løse konflikter
- være gode samtalepartnere og rollemodeller
- observere barna og gi tilbakemeldinger
- legger til rette for å utvikle gode relasjoner
- samtale med barna om hvordan vi vil ha det sammen – felles regler
- synliggjøre alle barna i gruppa – at de er en del av et fellesskap
- jobbe aktivt med medvirkning – «barna skal være med å påvirke egen hverdag
- anerkjenne forskjeller og behandle andre med respekt.

Progresjon:

1-3 år: I denne alderen får barna begynnende erfaring og forståelse for deres egen påvirkning på fellesskapet. Små barn kommuniserer kroppslig og det er viktig at de voksne har et blick for hva barna uttrykker, setter ord på det og utvider. Barna får erfaring med å ta enkle valg, og opplever at deres ønsker blir verdsatt. De voksne legger til rette for felles opplevelser, skaper trygge rammer for lek og mestringsopplevelser. Voksne er modeller for empati og prososiale handlinger. Verktøy: Mitt valg og Nelly og Hamza bøkene.

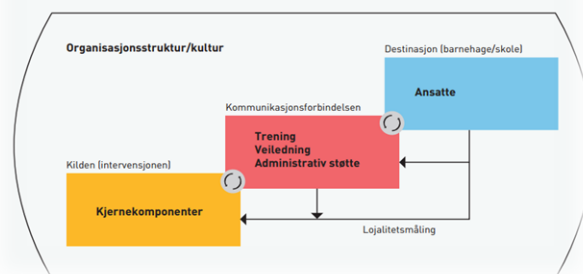
3-6 år: Vi tilrettelegger for selvstendig utvikling gjennom gode lekoppvelser. Barn i denne alderen kan i større grad medvirke og ta valg gjennom barnehagehverdagen, bla. gjennom at de ansatte lager avtaler med barna. Barn i denne alderen kan filosofere rundt ulike tema, blant annet om likheter og ulikheter, det å ta ulike perspektiver og finne løsninger på ulike problemstillinger, konflikter (ICPS-metoden). Det legges til rette for at barna kan reflektere rundt prososial atferd og inkludering. Barn i denne alderen mestrer flere forventninger i forhold til fellesskapets regler og kultur. Verktøy for å oppnå de ulike progresjonsmålene: Salaby.no – «Jeg vet» og «Grønne tanker, glade barn», og Nelly og Hamza bøkene.

7 Barnehagens arbeid med endring, fagutvikling og implementering

Som barnehage skal vi ivareta barnehagens mandat som er beskrevet gjennom Lov om barnehager og Rammeplan for barnehager. Vi skal være en lærende organisasjon, og det er da viktig at vi har kunnskap om- og gjennomfører endrings-, utviklingsarbeid og implementering på en god måte. Implementeringsarbeid av høy kvalitet er sentralt for å lykkes med endringsarbeid i barnehagen (Roland, Ertesvåg). Vi tar utgangspunkt i Fixsen sin modell, som synliggjør sentrale faktorer i implementeringsarbeidet.

Fig.1 Rammeverk for implementering. (Fixsen m.fl. 2005).

Gjennom prosess i personalgruppa velger vi ut kjernekomponenter. Videre bruker vi kjennetegn for god praksis i kvalitetsplan for omsorgs-, leke-, og læringsmiljøet for å konkretisere ytterligere og ned til kjennetegn i kjerneaktiviteten i barnehagen. Kompetanseutvikling gjennomføres med utgangspunkt i de valgte kjernekomponentene. Barnehageåret 2026-2027 arbeider vi videre med kjennetegn for autoritativ voksenrolle, språk og inspirerende og inkluderende leke- og læringsmiljø.

Implementeringsdrivere er de konkrete tiltakene vi velger å bruke -og som vi trener på, for at ny kunnskap skal få fotfeste hos de ansatte og blir en del av vår kultur (se modell under). Vi har lærende møter, der vi bla bruker IGP-metoden i ulike prosesser (Individuelt-Gruppe-Plenum), reflekterer over praksisfortellinger, samt gjennom dialogspill, drøfter og reflekterer faginnlegg og litteratur vi velger ut. Vi jobber systematisk med leders rolle i implementeringsarbeid i ledergruppa, og dette barnehageåret fortsetter vi å jobbe med det å lede lærende møter og psykologisk trygghet. Dette skal bidra til at de ansatte opplever mestringstro og at vi får til kollektiv læring, der de ansatte utvikler ny praksis sammen. 10- faktor undersøkelsen, som ble gjennomført mars 2025, er en indikator på at vi lykkes med å involvere alle (mestringsorientert ledelse, mestringsklima, bruk av kompetanse oa). Vi fortsetter å ha fokus på mestringstro.

8 Vurdering og Pedagogisk analyse av måloppnåelse

I Asak barnehage vurderes arbeidet kontinuerlig på flere arena gjennom barnehageåret, som planleggingsdager, medarbeidersamtaler, utviklingssamtaler, samtaler med barna (barnesamtaler, kartlegginger, trivselsundersøkelse) og foreldresamtaler. I prosjekter og utviklingsarbeid gjennomfører vi underveisevaluering, med utgangspunkt i oppsatte mål og kjennetegn på måloppnåelse. Barnehagene i Lillestrøm gjennomfører kvalitetsdialog (Conexus) med utgangspunkt i området Trygt og godt psykososialt barnehagemiljø og språk. I dette arbeidet benytter vi nivåbeskrivelser som et felles verktøy for å vurdere og videreutvikle praksis, som vi opplever som svært nyttig i vårt systematiske kvalitetsarbeid. Vi vurderer måloppnåelse knyttet til konkrete fastsatte mål og tiltak i fjorårets Årsplan, kapittel 9, som er konkretisert gjennom implementeringsplan med tilhørende kjernekomponenter. Alle ansatte involveres i vurderingsarbeidet for å sikre felles forståelse og eierskap, i tråd med Rammeplanens føringer. Resultater fra vurderinger, observasjoner, foreldreundersøkelsen og 10-faktor undersøkelse danner grunnlag for videre arbeid, gruppenes planer og utarbeidelse av ny implementeringsplan for kommende barnehageår.

Oppdragsbrev barnehage: For å etablere gode rutiner for systematisk arbeid og kunnskap om barnas språkutvikling, har vi i forrige barnehageår jobbet med kjernekomponentene språktreet og kjennetegn for ansattes praksis for området språk og kommunikasjon i kvalitetsplan for omsorgs, leke og læringsmiljøet. Alle ansatte har deltatt på kurs i språkvekst og språkutvikling i samarbeid med PPA på planleggingsdagene i september 2024 og 2025. På planleggingsdagen i mars 2026 gjennomførte vi en evaluering med utgangspunkt i nivåene i kvalitetsdialogen, samt utvalgte kjennetegn fra språkundersøkelsen som ble gjennomført for pedagogiske ledere og språkpedagoger i Lillestrøm kommune.

Videre arbeid 2026-2027: Det er fortsatt behov for å videreføre og styrke implementeringen av språkvekst i det kommende barnehageåret. Personalgruppen vil også fortsette arbeidet med Språktreet som en del av vårt systematiske språkarbeid. Videre skal alle ansatte bruke dialogisk lesing i høytlesningssituasjoner. Dette innebærer å stille spørsmål, samtale om innholdet og knytte teksten til barnas egne erfaringer. I tillegg skal alle ansatte være godt kjent med og aktivt ta i bruk barnehagens språkmateriell, blant annet Snakkepakken. Evalueringen viser også behov for økt fokus på hvordan tilpasninger i lekemiljøet kan bidra til å utvide barnas ord- og begrepsforståelse. Videre vil vi styrke den daglige bruken av rim, regler, sang og rytme som en naturlig del av barnehagens språkarbeid.

Kvalitetsplan for omsorgs-, leke-, og læringsmiljøet: For å nå målet om at barnehagens fysiske og psykiske leke – og læringsmiljø skal bidra til et inkluderende og inspirerende fellesskap, har vi arbeidet med kjernekomponentene Årshul psykososialt barnehagemiljø, egenledelse i lek og læring, samt Pedagogisk analyse. Evalueringen viser at alle grupper er godt i gang med å bruke Årshul psykososialt barnehagemiljø. Vi benytter de anbefalte observasjons- og kartleggingsverktøyene, og har utarbeidet en tidsplan for arbeidet. Denne har til tider blitt justert på grunn av ulike forhold. Årshulet er et fast tema på planleggingsdager gjennom året. Vi bruker **Pedagogisk analyse** i arbeidet med barnehagens

psykososiale miljø. Gruppene har etablert gode rutiner for dette, og vi er enige om at verktøyet skal brukes enda mer systematisk i vurderingsarbeidet fremover. Barnehagen har over flere år jobbet med **Egenledelse gjennom lek og læring**. Årets evaluering viser at personalet har en felles forståelse av begrepet og benytter felles verktøy som *toleransevinduet*, *grønne og røde tanker* og annet støttemateriell i arbeidet med barna.

For å styrke målet om **økt bevissthet og forståelse av den autoritative voksnes ansvar for relasjonskvaliteten**, har vi jobbet med kjennetegn på god praksis innen relasjonskvalitet og voksnes ansvar for lærings- og utviklingsstøtte. Dette barnehageåret har vi gjennomført flere lærende møter der ansatte har reflektert over praksisfortellinger, drøftet faglitteratur og utviklet ny praksis i fellesskap, og autoritativ voksenstil er godt innarbeidet. Vi fortsetter å bruke Levels of Use som verktøy for å vurdere hvor langt vi har kommet i implementeringsarbeidet. Resultatene fra foreldreundersøkelsen (2026) viser høy score på området voksen–barn-relasjon, noe som bekrefter at arbeidet vårt gir positive utslag i praksis.

Videre arbeid 2026-2027: Evalueringen viser at vi skal fortsette å styrke et inkluderende lekemiljø der barna opplever glede, mestring og fellesskap, og som inspirerer til varierte lekaktiviteter både inne og ute. I det kommende barnehageåret vil vi fortsette arbeidet med: årshjul psykososialt barnehagemiljø, og gjenopprette ønsket struktur og systematikk etter et år preget av høyt fravær, videreutvikle gode rutiner for drøftinger og undersøkelser av det psykososiale barnehagemiljøet, styrke personalets forståelse av og kunnskap om lek og aktiviteter som fremmer egenledelsesferdigheter, videreføre arbeidet med autorativ voksenstil gjennom lærende møter, med refleksjon over praksisfortellinger og vurdering med utgangspunkt i Levels of Use

Barnehagens utviklingsarbeid: Dette barnehageåret har vi arbeidet med **å styrke personalets relasjonelle mot, slik at ansatte i større grad gir hverandre tilbakemeldinger og undrer seg sammen over egen praksis**. Etter et felles kurs om tilbakemeldingskultur utarbeidet vi kjennetegn på god tilbakemeldingskultur, som vi nå implementerer. Gruppene arbeider med kjennetegnene på hver planleggingsdag, og følger dem opp i hverdagen og på gruppemøter. I arbeidet med å styrke de pedagogiske lederes rolle i å støtte og veilede ansatte i deres praksis med barna, skulle pedagogiske ledere gjennomføre korte samtaler med ansatte gjennom året. Dette har vi ikke fått gjennomført slik vi ønsket. Opprettholdende faktorer vi har identifisert er høyt fravær og manglende struktur.

Videre arbeid 2026-2027: I kommende barnehageår vil vi etablere tydelige og forutsigbare strukturer for samtaler mellom pedagogiske ledere og ansatte, med fokus på praksis i møte med barna og utvikling av handlingskompetanse. Videre er vi enig om å videreføre arbeidet med å implementere kjennetegn på god tilbakemeldingskultur i gruppene, og gi hverandre tilbakemeldinger på praksis både i hverdagen, på gruppemøter og på planleggingsdager. Vi arbeider videre med å styrke ledergruppens arbeid med implementeringsledelse, blant annet gjennom lærende møter, samt å fortsette å ha fokus på psykologisk trygghet som grunnlag for læring, utvikling og profesjonelle samtaler. I tillegg vil vi videreføre arbeidet med selvledelse (bok: «Til meg selv» av Tom Karp).

9 Plan for kvalitetsutvikling og implementering

1. Fokusområde fra oppdragsbrev barnehageområdet
2. Fokusområde knyttet til Implementering av Kvalitetsplanen for omsorg- leke og læringsmiljø
3. Barnehagens utviklingsområder (knyttet til barnehagens evaluering og analyse av eget ståsted/arbeid)

9.1 Oppdragsbrev barnehageområdet

Mål 2026/27:

1.1 Barnehagen har gode rutiner for systematisk språkarbeid og kunnskap om barns språkutvikling.

Tiltak

- 1.1.1 Alle gruppene gjennomfører språkvekst for grupper av barn gjennom barnehageåret.
- 1.1.2 Kjennetegn for god praksis i Kvalitetsplan for språk, lesing og skriving implementeres.
- 1.1.3 De ansatte bruker dialogisk lesing i arbeidet med høytlesning (stille spm, samtale om innhold og koble teksten til barnas erfaringer).
- 1.1.4 Barnehagens språkmateriell skal gjøres kjent, tilgjengelig og tas i bruk av alle ansatte.

9.2 Kvalitetsplanen for omsorg- leke og læringsmiljø

Mål 2026/27:

2.1 Barnehagens fysiske og psykiske leke – og læringsmiljø skal bidra til et inkluderende og inspirerende fellesskap

2.2 Barnehagen har økt bevissthet og forståelse av den autoritative voksnes ansvar for relasjonskvaliteten.

Tiltak

- 2.1.1 Personalet fremmer et inkluderende lekemiljø, der barna opplever glede, mestring og fellesskap, og som inspirerer til varierte lekaktiviteter inne og ute.
- 2.1.2 Personalet etablerer gode rutiner for drøftinger – og undersøke det psykososiale barnehagemiljøet. De ansatte bruker ulike observasjonsmetoder og benytter ulike kartleggingsverktøy, samt pedagogisk analyse.
- 2.2.1 Personalet møter barna på en anerkjennende og støttende måte. (Lærende møter-case, praksisfortellinger, dialog spill, individuell veiledning/tilbakemeldinger).

9.3 Barnehagens utviklingsområder

Mål 2026/27

3.1 Vi viser relasjonelt mot til å gi hverandre tilbakemeldinger og undre oss sammen over egen praksis. Beholde.

Tiltak

- 3.1.1 Pedagogiske ledere følger opp og veileder ansatte i det daglige arbeidet med barna, for å videreutvikle kvaliteten i samspillet med barna og styrke deres handlingskompetanse i hverdagen.
- 3.1.2 Personalet implementerer kjennetegn for god tilbakemeldingskultur og vi gir hverandre tilbakemelding på egen praksis.

10 Overganger

10.1 Tilvenning – «det første møtet».

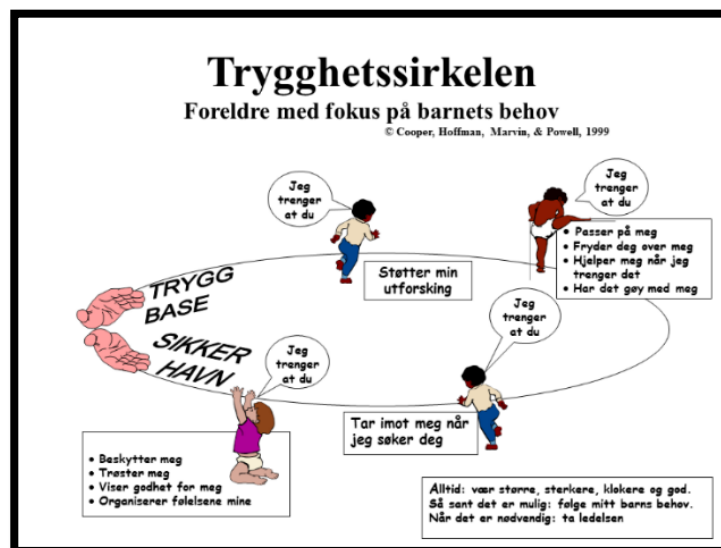
Det aller første møtet med barnehagen er nok like spennende for foreldrene som for barna. Det har kommet en del ny forskning om de minste barna i barnehagen (0-3 år). Blant annet vet vi nå at noen barn bruker så mye som 5 måneder på å bli trygge i barnehagen, og at den viktigste faktoren for både trygghet, trivsel og læring for disse barna avhenger av relasjonen til de voksne på gruppa. I Asak barnehage har vi satset spesielt på tilvenning, for å gi både barn og foreldre en best mulig start på barnehagelivet. Tidligere ble det primært satt av tre dager til tilvenning i barnehage, men på bakgrunn av den kunnskapen vi nå har om små barn og tilknytning oppfordrer vi foreldre til å sette av litt ekstra tid til tilvenningen, **minst 5 dager**. Vi oppfordrer også til kortere dager i den første perioden, da vi vet at oppstart i barnehagen er stor forandring i barnets liv. Vi oppfordrer også til å innføre gode rutiner ved levering og henting for best mulig forutsigbarhet for barnet. I den første tiden i barnehage er viktig med trygge og gode voksne som gir nærhet og omsorg til alle ut ifra barnas individuelle behov. Vi skjærer barna i mindre grupper, slik at de får ro til å ta inn inntrykk og utforske i sitt eget tempo.

Det er utarbeidet *Kvalitetsplan for tilvenning* for barnehagene i Lillestrøm kommune, som er utgangspunkt for vårt arbeid med tilvenning. I Asak barnehage begynner første møte med et foreldremøte på våren. Her får foreldrene god informasjon om tilvenningsperioden og en kort innføring i trygghetssirkelen (COS), som er et verktøy og utgangspunkt for vårt arbeid i tilvenningsperioden. I dette arbeidet har vi også hentet inspirasjon fra danske barnehager, der vi gjennomfører «lekestue». «Lekestue» er et besøk der vi inviterer nye barn og foreldre til barnehagen. Dette besøket gjennomføres 4 til 6 ganger i april og mai med en varighet på 1 time. Her vil de møte andre nye barn og foreldre, samt voksne fra de respektive gruppene, som barna skal starte på. Vi ser at dette har hatt stor betydning for oppstarten. Vi har erfaring med at både barn og foreldre opplever i større grad trygghet og tillit til personalet ved oppstart i barnehagen.

Vi gjennomfører også en «bli kjent samtale/tilvenningssamtale» med foreldrene i forbindelse med lekestue, der vi blir bedre kjent med barnet og foreldrene. Målet for samtalen er at foreldrene gir informasjon som det er viktig at barnehagen er orientert om for å sikre en god oppstart i barnehagen.

Trygghetssirkelen (COS): Tilknytning er viktig å ha fokus på i arbeidet med barn, og handler om en nær og trygg kontakt mellom mennesker. Barn som har en trygg tilknytning, møter andre mennesker med tillit og åpenhet. Det er viktig at vi voksne skaper gode, positive sirkler for barnet, f.eks. gjennom å ha god struktur og forutsigbarhet. Trygghetssirkelen (Circle of Security), illustrerer barnets behov og den voksnes rolle. Trygghetssirkelen er på måte et kart for å forstå barnets behov. Hendene i sirkelen, på begynnelsen og slutten, representerer den voksne, som skal være større, sterkere, klokere og god. Dette verktøyet er sentralt i arbeidet

vårt og det er **3** barnehagelærere som har COS-sertifisering i barnehagen vår. Vi bruker Trygghetssirkelen som utgangspunkt i tilvenningsperioden.

10.2 Overgang fra Barnefoten (0-3) til Røverhula (3-6)

I barnehagen vår flytter de største barna fra Barnefoten over til Røverhula i juni. Dette er mulig da førskolebarna er sammen oppe i lavvoen, der de opplever fellesskap og bygger vennskapsbånd før skolestart. De som går over fra Barnefoten til Røverhula begynner på sin nye gruppe hvor det er en voksen med fra Barnefoten. Juni blir på denne måten en tilvenningsperiode på nye grupper. Det meste av denne tilvenningen er det personalet som tar seg av siden det er med en kjent voksen fra Barnefoten. All nødvendig informasjon blir gitt via pedagogiske ledere. Vi har gode erfaringer med denne ordningen, og vi erfarer at barna som flytter over til Røverhula får en god høst i ny gruppe.

10.3 Samarbeid med skolen og plan for overgang fra barnehage til skole og SFO

Vi følger rutine for overgang barnehage-skole i Lillestrøm kommune. I forbindelse med skolestart gjennomføres det en overgangssamtale mellom barnehage og foreldre. Det fylles ut et skjema, God skolestart, som etter samtykke fra foreldrene gis videre til skolen. Barnehagen og skolen deler kunnskap og informasjon som er til beste for barna ved overgangen fra barnehage til skole.

I Lillestrøm kommune er det utarbeidet kvalitetsplan for barnehage og skole – overgang fra barnehage til skole og SFO. Vi har i samarbeid med Asak skole utarbeidet et års hjul for aktiviteter gjennom året, som ivaretar mål og tiltak i denne planen. Ansvarlige for førskolegruppa og førsteklasseleererne gjennomfører et møte på høsten, der de avtaler samarbeid og aktiviteter inneværende barnehageår.

10.4 Førskolegruppa

«De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er sammenheng mellom barnehagen og skolen» (Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, 2017. Kap. 6

Her på Asak har vi en unik mulighet til å samarbeide tett med skole og SFO. Noe av det førskolegruppa tradisjonelt samarbeider med skolen om er:

- Bruk av rom (gymsal, bibliotek, musikk rom, samlingssal). På denne måten vil barna bli godt kjent i skolens lokaler før skolestart.
- Vi undersøker problemstillinger som: hva gjør man på skolen og SFO, hvordan ser det ut på skolen og SFO, hva er en pult, en lærer, rektor, klasserom, friminutt, skole, timer o.a. og hva lurer barna på?
- Førskolegruppa har mulighet til å benytte klasserom.
- Førskolebarna deltar på en felles skogdag sammen med 1-10 klasse i september.
- Besøk på SFO i vårhalvåret.

Dette barnehageåret har vi 14 førskolebarn, som er fordelt på Blå, Lilla, Rød gruppe. I perioder vil de ha mulighet til å være i klasserom.

De siste årene har vi valgt å bruke elementer fra et opplegg for førskole barn som heter "Lekbasert læring" Dette er et forskningsbasert førskoleopplegg fra Agderprosjektet (Aschehoug, 2016). I korte trekk bygger lekbasert læring på tanken om at barn i denne alderen lærer best gjennom lek, når barna er aktive og opplever mening i samspill med andre.

Vi tilbyr barna aktiviteter innenfor:

Sosial kompetanse: for eksempel å lage felles regler, skape gruppefølelse gjennom blant annet portretter, ulike aktiviteter som fremmer samarbeid osv.

Selvregulering: for eksempel ulike regelleker hvor barna hvor barna trenger å være konsentrerte og oppmerksomme som danse-stopp lek osv.

Språk: vi vil legge vekt på dialogisk lesing- det vil si at vi går dypt inn i tekst og mening. I tillegg vil det være aktiviteter rundt rim, bokstaver, første-lyd osv.

Matematikk: blant annet tall, geometri og måling

Asak barnehage har hele tiden lagt stor vekt på at barna skal få en best mulig overgang til skolen. I den forbindelse har hele førskolegruppen flyttet til lavvoen i juni, for å bli bedre kjent

og skape samhold for å bli best mulig forberedt til skolen. Når førskolebarna organiseres i en egen gruppe, påvirker også det organiseringen av de andre gruppene i barnehagen. Vi klarer å gjennomføre førskolebarna i en egen gruppe i juni, da vi også har en ordning med at de eldste barna på Barnefoten flytter over i juni og ikke i august. Vi har bemanning tilsvarende seks grupper i barnehagen, og må alltid organisere gruppene slik at det ikke overstiger det antallet.

Mål for førskolegruppa:

Trivsel: Alle skal oppleve tilhørighet og trygghet i gruppa. Samt at det skal være morsomt og lystbetont.

Mestring: Alle barn skal oppleve mestring ut ifra sitt individuelle nivå. Det skal legges opp til aktiviteter der alle opplever mestring.

Læring: Barna skal lære gjennom lek og varierte aktiviteter.

11 Foreldresamarbeid

Samarbeid mellom barnehage og hjem skal alltid ha barnets beste som mål. Det er viktig med et godt og tillitsfullt samarbeid for det enkeltes barns allsidige utvikling. Sammen med foreldrene skal vi ivareta barnets behov for omsorg, lek, læring og danning, og vi har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.

Vi legger til rette for foreldresamarbeid og god dialog, gjennom ulike nivåer:

- **Individ nivå:** samarbeid med foreldrene til hvert enkelt barn gjennom daglig dialog og utviklingssamtaler. Hvor det utveksles informasjon rundt enkeltbarnets helse, trivsel, opplevelser, utvikling og læring. Dette samarbeidet skal også sikre foreldrene til å få medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet.
- **Gruppe nivå:** samarbeid gjennom Foreldrearbeidsutvalget (FAU) og samarbeidsutvalget (SU), skal fremme foreldrenes felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

Vi gjennomfører foreldremøte på høsten, der vi informerer om barnehagens satsingsområder. På våren gjennomføres ofte et temamøte, samt møter med foreldre til nye barn i barnehagen og i forbindelse med overgang fra til 3-6 års base.

Foreldrene får tilbud om to foreldresamtaler i løpet av et år. Det er utarbeidet felles foreldresamtalemaler for de kommunale barnehagene i Lillestrøm kommune. I tillegg støtter og veileder vi foreldrene ved behov, og bruker Trygghetssirkelen og Toleransevinduet som verktøy. I alle foreldresamtaler – stiller vi spørsmål omkring miljøpåkjenninger, om helse rus, vold. Under dette snakker vi også om det er andre faktorer som kan ha påvirkning for barnets liv og deres hverdag i barnehagen. Vi

vet at små endringer kan ha betydning for barnets adferd og utvikling. For å få trygghet i dette arbeidet har vi samarbeidet med RVTS øst.

Når barna har det siste året i barnehagen gjennomføres det en God skolestart-samtale i mars/april, med foreldrene til førskolebarna.

Tiltak etter foreldreundersøkelsen januar 2026: Ute -og inne miljøet: lage arenaer for lek ute og inne, voksendeltakelse i barns lek, synliggjøre for foreldrene hvordan vi bruker ute-området i barnehagen.

Medvirkning: Fortsette å synliggjøre hvordan vi jobber med barns medvirkning i barnehagen.

12 Våre samarbeidspartnere

For at barn og foreldre skal få et mest mulig helhetlig tilbud til beste for barns oppvekst og utvikling, samarbeider barnehagen med andre tjenester og institusjoner i kommunen. I dette samarbeidet må bestemmelsene om taushets- og opplysningsplikt i barnehageloven og annet regelverk overholdes.

I Lillestrøm kommune har vi fokus på tidlig intervensjon «å fange opp og følge opp». Målet med dette arbeidet er å oppdage barn, som strever og sette inn riktige tiltak så tidlig som mulig. Dette innebærer bla kompetanseheving av personalet på dette området, og at personalet gjør seg kjent med og tar i bruk noen verktøy i dette arbeidet. Dialogen med foresatte er viktig i dette arbeidet. Vi skal samarbeide til det beste for barnet. Det er viktig at vi snakker sammen når vi vet at barn og familier ikke har det bra. En felles innsats, tidlig, kan få stor betydning for det enkelte barnet og dets fremtid. Vi samarbeider bla med følgende institusjoner og tjenesten:

- Pedagogisk psykologisk avdeling (PPA)
- Helsestasjon
- Skolene
- Barneverntjenesten
- Psykisk helse og familiestøtte
- Bedre tverrfaglig innsats (BTI)
- RVTS, øst.

Ved behov får vi veiledning av spesialpedagog og systemveiledning av PPA. Barnehagen benyttes også som lærested for videregående skole og høyskoleutdanninger.

13 Kalender

Nedenfor er det en oversikt over planleggingsdager og foreldrearrangementer for barnehageåret 2026-2027. Vi viser til periodeplanen, som i tillegg viser en oversikt over tradisjoner og markeringer vi har i barnehagen med barna.

Måned:	Dato:	Aktivitet:	Kommentar
September	Fredag 11.09.2026	Planleggingsdag	Barnehagen er stengt
	Onsdag 16.09.2026 (Røverhula) Onsdag 07.10.2026 (Barnefoten)	Foreldremøte	Hovedansvar: FAU
	September/oktober	Høstdugnad	
Oktober	Fredag 23.10.2026	FN-markering (er på lør)	Basevis
November	Fredag 13.11.2026	Planleggingsdag	Barnehagen er stengt
Desember	Fredag 11.12.2026	Lucia-markering (er på søn)	For alle barna på morgenen (u/ foreldre) + for førskolebarna m/ foreldre på ettermiddagen i amfiet på skolen.
Januar	Mandag 04.01.2027	Planleggingsdag	Barnehagen er stengt
Mars	Fredag 5.03. 2027	Planleggingsdag	Barnehagen er stengt.
Mai	Onsdag 05.05.2027	Dugnad	FAU arrangerer Barna har med seg en blomst, som de planter
	Onsdag 12.05.2027	Blomsterdag	
Juni	Mandag 07.06.2027	Planleggingsdag	Barnehagen er stengt
	Torsdag 3.06.2027 eller torsdag 10.06.2027 (værvhengig)	Sommerfest	Felles for barnehagen

14. Kontaktinformasjon

Asak barnehage

Adresse: Branderudvegen 91, 2025 Leirsund

Tlf: 66 93 25 00 (sentralbord)

Styrer

Ann-Christin Veseth

E-post: anve01@lillestrom.kommune.no

Tlf: 457 39 906

Gruppene

Oransje: 918 00 953

Grønn: 947 80 189

Gul: 947 86 042

Blå: 948 74 683

Lilla: 947 86 133

Rød: 947 93 594

15 Kildehenvisning/bakgrunnsdokumenter

Lov og forskrifter

Kvalitetsplan for tilvenning

Kvalitetsplan for omsorg, leke og læringsmiljø

Kvalitetsplan skole og barnehage. Språk, lesing og skriving

Språkvekst

Kvalitetsplan barnehage skole. Overgang fra barnehage til skole og SFO

Veileder fra kunnskapsdepartementet

Veileder fra utdanningsdirektoratet

Lenker til aktuelle hjemmesider

Barneombudet (2011). *Artikkel 3 – Barnets beste. Voksne skal gjøre det som er best for barn.*

<http://barneombudet.no/dine-rettigheter/barnekonvensjonen/artikkel-3/>

Brandtzæg, I., Torsteinson, S. og Øiestad, G. (2013). *Se barnet innenfra. Hvordan jobbe med tilknytning i barnehagen.* Kommuneforlaget.

Brendeland, T.A. (2018). *Lekelyst – med rom for innelek.* Pedagogisk Forum. <http://www.fantasifantasten.no/>

Greene, R. (2011). *Utenfor.* Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Idsøe, E., C. og Roland P. (2017). *Mobbeatferd i barnehagen. Temaforståelse – forebygging – tiltak.* Oslo: Cappelen Damm AS.

Roland P. (2022). Den autoritative voksenrollen i barnehage og skole. Relasjonskvalitet, utfordrende atferd, mobbing og sosial emosjonell læring. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Ertesvåg, S. K. og Roland P. (2013). *Ledelse av endringsarbeid i barnehagen.* Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.

Kunnskapsdepartementet (KD). (2018). *Lov om barnehager* (Barnehageloven). Lov 17. juni 2005 nr. 64. Sist endret 01.08.2018. Hentet 17. september 2018.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Utdanningsdirektoratet (Udir). (2017a). *Rammeplan for barnehagen- innhold og oppgaver.* Hentet 17. september 2018. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

Lamer, K. (1997a). *Du og jeg og vi to! Et rammeprogram for sosial kompetanseutvikling.* Håndboka. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag. Stavanger kommune (2016). *Implementeringsveileder for Stavangerbarnehagen.* Hentet

fra <https://www.stavanger.kommune.no/siteassets/samfunnsutvikling/planer/temaplaner/barnehageplaner/implementeringsveileder-barnehage.pdf>

Utdanningsdirektoratet (Udir). (2018). *Barns trivsel – voksnes ansvar.* Hentet 17. september 2018 fra <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/trivselsveileder/>

